

בבא בתרא קמב

שווערד

1. חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף קמב עמוד א

דאמר רב נחמן וכו' לכשתלד קנה ורב הונא אמר אף לכשתלד לא קנה. פירוש ונמצאו אף דעות רב הונא ורב נחמן הפוכים בענין זה, דלר' נחמן אין אדם מקנה דשלב"ל כדאיתא (ב"מ ס"ו ב') גבי מוכר פירות דקל לחברו, והמקנה למי שאינו בעולם לכשתלד קנה, ורב הונא סבר בהפך.

2. תוספות רי"ז מסכת בבא בתרא דף קמב עמוד א

דאמר רב נחמן המזכה לעובר לא קנה לכשתלד קנה פי' אע"ג דאמרי' בפ' איזהו נשך בה' הלוהו על שדהו איתמר המוכר פירות דקל לחבירו אמר רב הונא עד שלא הגיעו לעולם יכול לחזור בו משהגיעו לעולם אינו יכול לחזור בו ורב נחמן אמר אף משבאו לעולם יכול לחזור בו עד כאן לא אמר רב נחמן התם אלא בפירות דקל דלא היו בעולם כלל בעת המכירה וס"ל דאין אדם מקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם אבל העובר כבר נוצר ונברא ודמי לפירות דקל שחנטו ועדיין לא נגמרו דאליבא דכ"ע יכול למוכרם אבל מיהו כל זמן שלא יצא העובר לאויר העולם אינו בר קנין הילכך כ"ז שהיא במעי אמו לא קנה ויכול לחזור בו אבל משנולד אינו יכול לחזור בו ...

ר"ה [אמר] לכשתלד לא קנה. פי' ואע"ג דבפירות דקל אמר משבאו לעולם אינו יכול לחזור משום דס"ל כר"מ כדאמרי' בפ' האשה רבה בה' האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים אמר רנב"י ר"ה כרב ורב כר' ינאי ור' ינאי כר' חייא ור' חייא כר' [ור' כר"מ] ור"מ כראב"י וראב"י כר"ע דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם דוקא בפירות דקל אבל בעובר אפילו ר"מ מודה כדאמרן אימור דשמעת לי' לר"מ לאדם שישנו בעול' לאדם שאינו בעול' מי שמעת לי' וס"ל אע"ג דנוצר כבר לא דמי לפירות דקל שחנטו דפירות דקל שחנטו נראו כבר לעולם אבל העובר לא נראה לעולם ...

3. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת בבא בתרא דף קמב/א

(תצ) מ"ש הרשב"ם בטעמא דר"נ משום דס"ל דעובר הוי בא לעולם, קשה דמ"מ כיון דלא מהני ה"ט שהעובר יזכה לאלתר, א"כ היכי מהני לכשתלד, מי איכא מידי דהשתא לא חייל ולבתר זימנא חייל...

4. שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף קמב/ב

הואיל ודעתו של אדם קרובה אצל בנו. מכאן נראה טעמא דאין מקנה (דבר) [לדבר] שלא בא לעולם משום דלא גמר ומקנה. תוספי הרא"ש ז"ל:

5. שו"ע חושן משפט - סימן רי - המקנה לעובר שלו או לעובר אחר:

(א) אין אדם מקנה למי שלא בא לעולם, לפיכך המזכה לעובר של אחר לא קנה, ואפילו אמר: לכשיוולד יזכה:

6. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת בבא בתרא דף קמב/ב

(תצט) הילכתא כוותן או הילכתא כוותייכו, ביאור הספק הזה, דבכל פיסקי הלכות אפשר לפרש בשני אופנים (א) דההכרעה היתה על הדין עצמו, כגון ר"מ ור"י הלכה כר"י, אפשר שבדקו בכל הדברים שנחלקו ר"מ ור"י וראו שבכ"מ דעת ר"י אמיתית. (ב) י"ל שבגוף ההלכות לא יכלו להכריע, אלא שהכריעו שר"י הוא בר סמכא יותר מר"מ, וזהו ששאלו מי משניהן ראוי לסמוך עליו יותר, ונ"מ למי שאינו יכול להכריע בהלכה עצמה וצריך לסמוך על אחד מהן, והשיבו דהלכתא כוותן דקשישנא מינייכו, וא"ל מידי בקשישותא תליא ...

7. מרדכי על בבא בתרא - אות תרג

[תרג] ...את וחמור רב נחמן אמר קנה מחצה מספקא ליה למורי אם שייך נמי למימר באדם מקנה לאדם דבר הבא לעולם ודשלב"ל אם שייך אותו מחלוקת או לא ואין להביא ראייה מההיא דלעיל שתי שדות ושני בני אדם לזה במתנה ולזה בירושה דשניהם קנו ולא אמרינן אותו דבעל ירושה הוה ליה כמו חמור ולא יקנה גם את זה די"ל דהתם ראוי לקנות [מיהת] אם היו נותנין לו אבל הכא כיון דלא (אתייליד) [אתי לידיה] לפיכך הוא חמור גמור:

[תרה] מעשה באחד שהקנה לחבירו בקנין סודר קרקעות ומטלטלין ומעות בבת אחת ונחלקו חכמי הדור בדבר יש אומרים דדמי לקני את וחמו דפרק מי שמת וכי היכי דלא קני המעות לפני שאין מטבע נקנה בחליפין גם המטלטלין והקרקע לא קנה וי"א קנה הכל במגו שחל הקנין על הקרקעות והמטלטלין חל נמי אמעות: וכתב רבינו שמחה אע"ג דמעות לא קנה קרקעות ומטלטלין קנה דאי לא תימא הכי הא דאמר פ"ק דקדושין נכסים שאין להם אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה ואמר בגמרא דבעינן אגב למה לי אגב ליקני מטלטלין במגו דחייל אקרקע וליכא למימר דדמי לאת וחמור דחמור לאו בר קנין הוא אבל מטבע נקנה במשיכה והגבהה ובתורת חצר:

8. שו"ע חושן משפט - סימן רג

(י) המחליף קרקע בקרקע, או מטלטלים בקרקע, או קרקע במטלטלים, כיון שזכה זה נתחייב זה בחליפיו: הגה - החליף מעות ומטלטלים, או מעות וקרקע ביחד, י"א הואיל וחליפין אינן קונין במעות נתבטל כל הקנין, וי"א דכל הקנין קיים. וי"א דקיים אצל הקרקע והמטלטלים ובטל אצל המעות (מרדכי פרק מי שמת). והוא הדין אם קנו באיזה דבר המועיל בו קנין עם דבר שאין בו ממש, דהוי קנין דברים. שנים שקנו מזה לזה להחליף על כל אשר להן, י"א דלא מהני בזה קנין (ריב"ש סי' רס"ג) וי"א דמהני, אך כל אחד יעמוד בשלו וחבירו יתן לו המותר בנכסיו, דעיקר כוונתו היתה להרויח ולא להחליף ממש (ת"ה סימן שי"א). וע"ל סימן ר"ט סעיף ב':

9. סמ"ע על חו"מ - סימן רג

החליף מעות ומטלטלים כו'. פירוש שנותן ראובן לשמעון סודר שלו ואמר ליה קח סודר שלי ותן לי חליפיו מעות ומטלטלין כו' בזה יש פלוגתא כדמסיק וצריכין ליתן טעם אהא דכ' מור"ם כאן השלשה דעות ובסי' ר"ט ס"ד במקנה דבר שלא בא לעולם עם דבר שבא לעולם לא כ' אלא דיעה אחת לחוד דקנה דבר שבא לעולם ולא קנה הדבר שלא בא לעולם ע"ש וליישב זה צריכין להקדים ...

10. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת בבא בתרא דף קמג/א

(תקא) דף קמ"ג. בפלוגתא דאת וחמור אי קנה מחצה או כולו, לכאורה טעם מחלוקת זו כשמקנה לשנים אי מקנה לכל אחד חצי או שמקנה לכל אחד כולו וממילא צריכין לחלוק ביניהם, ואם אחד אינו יכול לקנות נשאר ממילא כולו לשני, והוי כמו ביורשין שכל אחד יש לו דין על כולו אלא שחבירו מפקיע ממנו מחצה, ולפי"ז אם אחד אומר שהקנה לי לבדי והשני אומר שהקנה לשנינו ראוי לומר אין הספק מוציא מידי ודאי, אבל אם נפרש במקנה לשנים שאינו מקנה לכ"א אלא מחצה אין שייך לומר אין ספק מוציא מידי ודאי, כמו בשנים אוחזין בטלית דאין אחד מוציא מחבירו דכ"א אין לו דין אלא על מחצה: